

Beszélgetés dr. Márkus Imrével, a MÁV-TRAKCIÓ Zrt. vezérigazgatójával

„Ha kiadsz valamit a kezedből, az a te védjegyed...”

Az 1954-ben Sárváron született, tizennyolc évvel később a szombathelyi Nagy Lajos Gimnázium és Szakközépiskolában érettségizett, s egyben géplakatosi képesítést is szerzett szakember sosem gondolta volna, hogy életútja szorosan összekötődik majd a vasúttal. Pedig így történt. Dr. Márkus Imrét – aki harmincnegyzet évvel ezelőtt még a MÁV szombathelyi járműjavítójában lakatosként, majd dízelmozdony-szerelőként dolgozott – ma már a MÁV-TRAKCIÓ Vasúti Vontatási Zrt. vezérigazgatójaként ismerjük.

- A családban mindig az a mondás járta: „ha az ember csinál valamit, s azt kiadja a kezéből, az az ő védjegye”. Később, a szakiskolában, majd a járműjavítóban is arra okítottak az idősebb szakik, hogy „a lélek legyen benne a munkádban!” Ezek nagyon fontos útravalók voltak a számomra, hiszen igényességre neveltek. Ez egyfajta alapértéket is adott, ami azt is jelenti, hogy az ember rendet tart maga körül.

- Mire gondol?

- Nézzük meg például a vasútállomásokat, a munkahelyeket. Régen a területükön mindenütt voltak virágok, nem volt szemetes a megállóhelyek környéke. Pedig akkor sem volt több pénz a vasútnál ilyesmire, mint most. Az ott dolgozók odafigyeltek, igénysek voltak. Munkájukat pedig nem csak a legszűkebb keretek között, hanem a leggondosabban próbálták elvégezni. Vagyis volt egy alapérték, ami sajnos a mai világban már nem jelent annyit, mint régebben. Ez nagy hiba. Úgy gondolom, hogy a pozitív változások eléréséhez a megfelelő alapokra: a családra, az iskolára, a munkára nevelésre is szükség van. Az igényességet mindig meg

kell követelni, mert az emberi természet olyan, hogy hajlamos arról megfeledkezni.

Mindezek mellett persze példát is kell mutatni, hiszen az másokat is motivál.

- Az alapértékek tisztelése és megőrzése állandó tanulást is jelent...

- Ez így igaz. Amikor az iskola után dolgozni kezdtem, azt gondoltam: a tanulás szakaszának vége. Nagy tévedés. Később kiderült: ez volt a legrövidebb szakasz

az életemben, amikor „csak” iskolába kellett járni. Azóta is folyamatosan tart a tanulás, csak más keretek között. Persze, volt közben egyetem, meg ez-az, de mindezek mellett az embernek állandóan képeznie kell önmagát. Az új dolgokat folyamatosan szükséges megtanulni, hiszen egy egyetemi diploma csak alapokat, ismereteket, látókört ad, de az aktuális tudást csakis az „élet iskolájában” lehet elsajátítani.

- Úgy gondolom, nem elég csak elméletileg ismerni a dolgokat, a gyakorlatban is tudni kell, hogy egy-egy döntés milyen eredményt hozhat. De a humán oldalról sem szabad megfeledkezni. Fontos kérdés, hogy kikkel akarom ezt vagy azt a feladatot elvégezni? Egy-egy vezetői szándéknak ugyanis mindig a közösség érdekeit kell képviselnie.

Ahhoz pedig, hogy a munkatársak a döntések mellé álljanak, meg kell tudni értetni velük a döntések célját. Világos jövőképet kell felvázolni számukra, érthetően kell megfogalmazni nekik, hogy mi a teendőjük ahhoz, hogy megőrizhessék munkahelyüket, egzisztenciájukat.

- Manapság azonban túl gyorsan változik minden...

- Igen. Csakhogy kell lennie koncepciónak is a folyamatok kezeléséhez. Minél nagyobb közösségért felelős valaki – nálunk több mint 5 ezren dolgoznak, ebből mintegy 4 ezer 100 fő a mozdonyvezető – annál kevésbé szabad tévednie. Ráadásul verseny van... De mit lát a külvilág? Hogy a mozdonyvezetők „sokat” keresnek. A másik oldalt, a hatalmas felelősséget, értéket, ami mögöttük van – hogy az emberi életéről már ne is beszéljünk – ugyanakkor már nem látja az átlagember. Azt, hogy a mozdonyvezetőknek szombat, vasárnap, karácsonykor, szilveszterkor, vagyis az ünnepeken is menniük kell. Hogy 12-16 órát vannak távol a családjuktól, s egyedül vannak a mozdonyon. Azt sem látja senki, hogy a vasúti pálya változásai naponta új kihívásokat jelentenek a vonalszakaszokon. Az új mozdonyok, új járművek beállítása pedig állandó tanulást követel tőlük. Egy „átlagos” mozdonyvezetőnek 2-3-4 vonalra is van vonalismereti vizsgája. De ha igényes, és jól dolgozik, akkor akár 5-6-7 vonalra is megszerzi a képesítést. Ez nemcsak a saját jövője, de a cég eredményessége, versenyképessége szempontjából is jelentős.

- A MÁV-csoporton belül a MÁV-TRAKCIÓ Zrt.-nél a legalacsonyabb az adminisztrációs létszám. Nem azért, mert varázslók lennénk, hanem mert egyrészt ilyen a munkaterületünk jellege, másrészt nem adunk teret a túlzott adminisztrációnak. 2008 januárjában, amikor önálló lett a MÁV-TRAKCIÓ, a hatékonyság növelése, s egy új minőség létrehozása volt a legfőbb szempont. Magyarán, a MÁV-csoportot szét kellett darabolni ahhoz, hogy a piaci szemlélet a különféle szegmensekben megjelenjen, s ugyanakkor a költségek csökkenjenek. Ez jó döntés volt, hiszen megszűnt az úgynevezett nagy „közös kalap”, ahol a teljesítmények erősen torzítva jelentek meg. Most megfordult a folyamat. Immár tisztán követhető: itt a feladat, tessék ehhez üzleti tervet készíteni, amely olcsóbb, hatékonyabb működést eredményez. Ez jó dolog, mivel most már nem felülről mondják meg, hogy mit kell csinálni. Nekünk kell kitalálni a megoldásokat, saját magunknak kell döntést hozni arról, hogy mi a vállalat és az itt dolgozók számára a legjobb.

- A vasút szerepe – ma, amikor ez egyre élesebben vetődik fel világszerte – a környezetvédelemben sem elhanyagolható. Mit tudnak tenni ezen a területen?

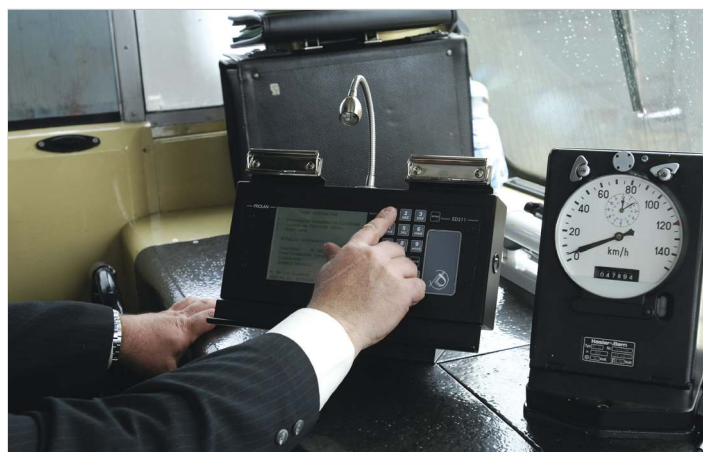
- A MÁV-TRAKCIÓ a „zöld” közlekedés megvalósításában és elterjesztésében érdekelt. Hiszünk abban, hogy a környezetvédelem területén a vasúti közlekedés fejlesztése jelentheti a megoldást, mely mindmáig az egyik leginkább környezetbarát szállítási mód.

- Az Európai Unióban ma már egyre modernebb berendezéseket alkalmaznak a vasúti közlekedésben. E fejlesztésekhez nekünk is csatlakoznunk kell. Itt van például az ETCS, a pályára vonatkozó elektromos jel-feladási rendszer, amelynek egy esetleges műszaki hiba esetén van óriási szerepe... Ha Magyarország azt akarja, hogy az unió vonatai nálunk is biztonságosan közlekedjenek, akkor a magyarországi pályákat és a mozdonyokat is fel kell szerelni ezekkel a vonatbefolyásoló berendezésekkel. A köztudatban az él, hogy a vasút sokba kerül, a vasúti infrastruktúra megteremtése és fenntartása költséges. Az autópályák, az utak „költségei-

ről” ugyanakkor miért nem beszélünk? Ha az utak, közutak fenntartásának kiadásait ráterheljük a „jegyárakra”, rögtön világossá válna a különbség...

- Vannak uniós pályázati lehetőségek?

- Vannak. Az áruk és a személyek szabad mozgása elvétel alapul véve Magyarországon kívül számos más uniós ország is lobbyszó azért, hogy ne csak az infrastruktúra, hanem a járművek fejlesztését célzó beruházásokra is legyen lehetőség pályázni. Ez utóbbit az azt jelenti, hogy a meglévő járműveken külön-

féle fejlesztéseket lehessen végrehajtani. Ilyen például a mozdonyok felszerelése a már említett ETCS vonatbefolyásoló rendszerrel, melynek uniós forrásaira mi is pályázni kívánunk. Így a fejlesztés költségei nem a hazai adófizetők pénztárcáját terhelik.

- A másik, amit elhatároztunk, a belső hatékonyság fokozása. Cégünk éves költségvetésének 30-40 százalékát az energiaköltség jelenti. Ebből jelentős összegeket kívánunk lefaragni, különösen a gázolaj-felhasználás és a villamos energia megtakarítás területén. Egy-egy mozdonyvezető tevékenysége sok mindent meghatároz, különösen az energiafelhasználás tekintetében. Sok múlik azon például, hogy miként indul el, hogyan vezet, milyen módon fékezik... Ezért anyagilag is érdekeltté kívánjuk tenni a kollégáinkat, hogy minél figyelmesebben, gazdaságosabban, takarékosabban végezzék a munkájukat. Ennek érdekében mérhető teljesítmények mellett személyre szabott mozgóbér-rendszer bevezetését tervezzük a MÁV-TRAKCIÓ különböző munkaköreiben.

- Ha összefoglaljuk az eddigieket: ma a „zöld” közlekedés megvalósítása, az energia-megtakarítás szempontjainak érvényesítése és a műszaki fejlesztések végrehajtása a legjelentősebb cégünk feladatai sorában. Ugyancsak fontos a jól teljesítő munkatársak jutalmazása, ugyanakkor a hanyagok felelősségre vonása is. Úgy gondolom, ahhoz, hogy hatékonyabban működjön a MÁV-TRAKCIÓ Zrt. – sok egyéb mellett – első sorban ezeket kell megvalósítanunk.

(Csitári)

